

Súd: Krajský súd Prešov  
Spisová značka: 20Co/45/2021  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121206370  
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2021  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň  
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8121206370.1

## Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členiek senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobkýň: 1) O. H. G., nar. XX.XX.XXXX, 2) V. G., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom M. X, XXX XX A., právne zastúpených: JUDr. Ján Tkáč, advokát so sídlom Hrnčiarska 29, 040 01 Košice, IČO: 52 701 450, proti žalovaným: 1) M. N., nar. XX.XX.XXXX, 2) O. N., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom M. X, XXX XX A., právne zastúpeným: JUDr. Miloš Hnat, advokát so sídlom Tkáčska 2, 080 01 Prešov, IČO: 37 941 852, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobkýň proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č.k. 20C/65/2021-51 zo dňa 02.09.2021, takto

### rozhodol:

- I. Potvrďuje sa uznesenie.
- II. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd I. inštancie v konečnom rozhodnutí o veci samej.

### odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol takto:  
„ I. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamieťa.

II. O trovách neodkladného opatrenia bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí o veci samej.“

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že žalobkyne sa podanou žalobou domáhajú, aby súd uložil žalovaným povinnosť zdržať sa užívania a prevádzkovania pece na tuhé palivá nachádzajúce sa v priestoroch rodinného domu v bezpodielovom spoluvlastníctve so súpisným číslom XXXX/X, nachádzajúcom sa na pozemku parc. KN C č. XXXX/XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 137 m<sup>2</sup>, k.ú. Prešov, zapísanom na LV č. XXXX, vedenom katastrálnym odborom Prešov, a povinnosť zabrániť užívaniu a prevádzkovaniu pece tretím osobám. Zároveň, aby sa zdržali akéhokoľvek konania, ktoré by malo za následok vypúšťanie dymu zo spaľovania tuhých palív do ovzdušia z pozemkov a stavieb na LV č. XXXX. Súčasne so žalobou podali aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia s rovnakým petitom ako sa domáhajú vo veci samej.

1.2. Ďalej uviedol, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnili tým, že žalobkyňa má vážny zdravotný stav, ktorý je vysoko rizikový, pričom má na základe zlyhania obranyschopnosti svojho organizmu závažné respiračné ochorenie s chronickým zápalovým ochorením dýchacích ciest s atrofickými (poškodeným) sliznicami dýchacích ciest a s opakovaným častými komplikovanými infekciami na podklade základnej diagnózy. Navyše má nariadené obmedziť pobyt mimo domu. Je jej odporúčaný nulový kontakt so spločinami a eliminácia karcinogénnych zdrojov. V prípade, že je vystavená spodinám spaľovania, ktoré vypúšťajú žalovaní, jej zdravotný stav sa akútne zhorší. Aj zdravotný stav žalobkyne v 2. rade je mimoriadne závažný, je po náročnej 5 hodinovej operácii srdca v auguste 2016. Je odkázaná na opatrovanie žalobkyňou 1). Od roku 2016 prebiehajú susedské spory so žalovanými. Pod sp.zn. 13C/24/2020 prebieha konanie o určenie povinnosti, pričom v súčasnosti je neprávoplatne rozhodnuté.

1.3. Bol toho názoru, že bolo povinnosťou žalobkýň osvedčiť opodstatnenosť uplatneného nároku, jednak tvrdením a jednak označením dôkazov. Žalobkyne sa návrhom domáhali, aby sa žalovaní zdržali

prevádzkovaní pece, keďže podľa ich názoru žalovaní pália nevhodné drevo a záhradné odpady a taktiež pri horení dochádza k nedokonalému spaľovaniu, čím vzniká čierny dym.

1.4. Poznamenal, že zo spisu 8C/100/2020 pripojil aj zápis z miestneho šetrenia Inšpektorátu životného prostredia Košice, Odboru inšpekcie ochrany ovzdušia zo dňa 26.10.2020

1.5. Dospel k záveru, že návrh nie je dôvodný, keďže žalobkyne dostatočne neosvedčili opodstatnenosť uplatneného práva, nakoľko v konaní neosvedčili, že užívaním a prevádzkou pece na tuhé palivo nachádzajúcej sa v priestoroch rodinného domu žalovaných v 1. a 2. rade môže dôjsť k zhoršeniu ich nepriaznivého zdravotného stavu, že je tu nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy na zdraví žalobkýň. Rovnako neosvedčili, že žalovaní pália nevhodné drevo a záhradné odpady a pri horení dochádza k nedokonalému spaľovaniu, čím vzniká čierny dym.

1.6. Podotkol, že žalobkyne v konaní pripojili dve fotografie zachytávajúce dym z domu žalovaných, pričom ani z jednej z týchto fotografií nevyplýva, aby pri používaní pece žalovaných vznikal čierny dym. O nedôvodnosti návrhu svedčí aj zápis z miestneho šetrenia Inšpektorátu životného prostredia Košice, Odboru inšpekcie ochrany ovzdušia zo dňa 26.10.2020, podľa ktorého pec na tuhé palivo nie je zdrojom znečisťovania ovzdušia. Okrem iného sa v zápise uvádza, že v čase šetrenia bola pec v prevádzke a v bezprostrednej blízkosti bolo uložené suché, nekontaminované drevo na kúrenie.

1.7. Dal do pozornosti, že žalobkyne sa z rovnakých dôvodov domáhali nariadenia neodkladného opatrenia, pričom Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 12.05.2021, sp. zn. 18Co/15/2021, právoplatný dňa 07.06.2021, zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu neosvedčenia základných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia. Žalobkyne od právoplatnosti rozhodnutia pripojili k návrhu navyše lekárske správy z júla 2021, pričom ani s tých správ nemožno dospieť k záveru, aby žalobkyne osvedčili rozhodujúce skutočnosti, ktoré by odôvodňovali potrebu neodkladnej úpravy pomerov strán.

1.8. Uzavrel, že žalobkyne žiadnym spôsobom neosvedčili neprimeranosť konania žalovaných a s tým súvisiacu potrebu neodkladnej úpravy pomerov strán, a preto návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

2. Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyne. Uviedli, že k návrhu pripojili viacero lekárskeho správ, ktoré preukazujú akútne zhoršenie zdravotného stavu, ktoré nielen tvrdia žalobkyne, ale konštatuje zhoršenie zdravotného stavu z dôvodu vdýchnutia dymu aj ošetrojúci lekár. Z viacerých lekárskeho správ je možné vyčítať, že žalobkyňa v 1. rade nesmie byť v žiadnom rozsahu vystavovaná imisiám vo forme dymu, nakoľko takéto vystavenie jej spôsobuje akútne zhoršenie zdravotného stavu, ktoré môže skončiť aj jej smrťou. Žalobkyňa v 2. rade je taktiež zdravotne postihnutá osoba vo veku 84 rokov, ktorá po viacerých operáciách je v zlom zdravotnom stave a taktiež nesmie byť vystavovaná vplyvom, ktoré môžu byť negatívne ovplyvnené pri vystavení dymu. Tieto skutočnosti nie sú tvrdením žalobkýň, ale sú záverom ošetrojúcich lekárov žalobkýň.

2.1. Mali za to, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (zdravotný stav žalobkýň) a na to nesprávne právne posúdil prípad a následne rozhodol. Boli toho názoru, že riadne osvedčili dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, osvedčili potrebu neodkladnej úpravy pomerov strán a sporu (ohrozenie zdravotného stavu). Navrhli zmeniť napadnuté uznesenie a nariadiť navrhované neodkladné opatrenie.

3. Žalovaní vo vyjadrení k odolaniu žalobkýň viedli, že považujú odvolanie žalobkýň v predmetnej veci za bezdôvodné a ničím nepodložené a rozhodnutie prvoinštančného súdu za správne a zákonné, a preto navrhli, aby odvolací súd odvolanie žalobkýň odmietol a potvrdil napadnuté uznesenie a uložil žalobkyniam povinnosť nahradiť im trovy odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3.1 K vyjadreniu žalovaných sa vyjadrili žalobkyne, ktoré v podstate zotrvali na dôvodoch svojho odvolania, pričom poukázali na svoj nepriaznivý zdravotný stav a dôvodnosť svojho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Poukázali na to, že dňa 18.10.2021 (po rozhodnutí súdu prvej inštancie zo dňa 02.09.2021) bol privolaný výjazd Hasičského záchranného zboru, ktorý dorazil na tvár miesta za účelom riešenia situácie, a teda zadymenia oblasti, pričom takéto zadymenie malo spôsobiť okamžité zhoršenie zdravotného stavu.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobkýň nebolo dôvodné.

5. Predmetom odvolacieho prieskumu je preskúmanie vecnej správnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým nevyhovelo návrhu žalobkýň na nariadenia neodkladného opatrenia o uložení povinnosti žalovaným v 1. a 2. rade zdržať sa užívania a prevádzkovania pece na tuhé palivá nachádzajúcej sa v priestoroch rodinného domu v ich bezpodielovom spoluvlastníctve a povinnosti zabrániť užívaniu a prevádzkovaniu vyššie uvedenej pece na tuhé palivá tretím osobám a zároveň o uložení žalovaným povinnosti zdržať sa akéhokoľvek konania, ktoré by malo za následok vypúšťanie dymu zo spaľovania tuhých palív do ovzdušia.

6. Z obsahu súdneho spisu má odvolací súd za nepochybne preukázaný nepriaznivý zdravotný stav žalobkýň, a to predloženými lekáarskymi správami.

7. Odvolací súd uvádza, že neodkladným opatrením sa sleduje procesná ochrana porušeného alebo ohrozeného práva do doby využitia procesných mechanizmov, slúžiacich na realizáciu práva na súdnu ochranu, bez ďalšieho porušovania alebo ohrozovania práva, o ochranu ktorého žalujúca strana žiada.

8. Dokazovanie v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia má povahu osvedčovania, pričom osvedčené skutočnosti majú spĺňať atribút vysokej pravdepodobnosti (na základe toho súd z nich pri rozhodovaní vychádza). Žalobca osvedčuje (hodnoverne) dôvodnosť a trvanie chráneného nároku (nároku vo veci samej), ako i potrebu neodkladnej úpravy pomerov.

9. V posudzovanej veci sa úprava neodkladným opatrením týka susedských vzťahov, ktoré vznikajú medzi vlastníckymi susediacimi nehnuteľnosťami. Zákonná požiadavka „nad mieru primeranú pomerom“, obsiahnutá v úprave zákonných pravidiel úpravy susedských vzťahov, sa vzťahuje podľa § 127 ods. 1 veta druhá zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) na obťažovanie susedov tzv. imisiami.

10. Úprava tzv. susedských práv, vrátane ich predbežnej procesnej úpravy, predstavuje zákonom prípustné obmedzenie vlastníckeho práva, ktoré však nesmie eliminovať základný princíp, ktorým je zachovanie podstaty ústavnej záruky ochrany vlastníckeho práva. Všeobecne sa vlastníckí vlastníci musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného (alebo vážne ohrozoval výkon jeho práv). V súvislosti s obťažovaním tzv. imisiami (v danom prípade dymom a popolčekom) je obťažovanie právne významné len v prípade, že dosahuje požadovanú intenzitu („nad mieru primeranú pomerom“).

11. Ochrana nie je možné poskytnúť pri každom obťažovaní. Výklad pojmu nad mieru primeranú pomerom by mal byť objektívny a konkrétny, zohľadňujúci intenzitu zásahu, frekvenciu a stupeň konkrétneho obťažovania vo vzťahu (v tomto prípade) k susedom, tiež po zhodnotení miestnych pomerov. Napriek tomu, že dokazovanie má v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia povahu osvedčenia, osvedčené skutočnosti musia spĺňať atribút vysokej pravdepodobnosti, za predpokladu osvedčenia samotnej potreby neodkladnej úpravy pomerov (§ 325 ods. 1 a § 326 ods. 1 CSP). Požadované obmedzenie (neodkladným opatrením) nesmie pritom nad nevyhnutnú mieru limitovať dotknutú osobu, resp. poskytnúť neadekvátnu výhodu.

12. Odvolací súd je toho názoru, že predložené dôkazné prostriedky neosvedčujú prekročenú hranicu nedovoleného správania (nad prípustnú mieru). Žalobkyne osvedčili síce rušenie dymom, nie však aj skutočnosť či takýto zásah prekračuje mieru primeranú miestnym pomerom vyžadujúci úpravu neodkladným opatrením. Nemožno spochybníť vážnosť problémov žalobkýň, vyplývajúcich zo susedských vzťahov, avšak obmedzenie rušenia tzv. imisiami musí byť osvedčené v kvalifikovanej intenzite.

13. Pri posudzovaní, či sú dané podmienky pre poskytnutie ochrany (podľa § 127 ods. 1 OZ) je treba pojem nad mieru primeranú pomerom vykladať tak, že určuje hranicu medzi dovoleným správaním (od optimálneho stavu po stav ešte prípustný) a nedovoleným správaním (nad prípustnú mieru), a to vo vzťahu ku konkrétnym pomerom v danom mieste a čase, ale i vo vzťahu k objektívne žiaducim pomerom (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/117/1993, R 72/1994).

14. Výklad pojmu nad mieru primeranú pomerom by mal byť objektívny a konkrétny, mala by sa v ňom zohľadniť tiež intenzita zásahu, jeho frekvencia a stupeň konkrétnej obťažnosti vo vzťahu k susedom, i po zhodnotení miestnych pomerov. Opis rozhodujúcich skutočností v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia obsahuje tvrdenia o následkoch rušenia ale jeho požadovaná intenzita osvedčená nebola.

15. Odvolací súd je toho názoru, že nariadenie neodkladného opatrenia o povinnosti žalovaných zdržať sa obťažovania žalobkýň dymom, a to v akejkoľvek miere, by predstavovalo neprimerané limitovanie susedných vlastníkov (s prihliadnutím na princíp proporcionality). Požadované obmedzenie nesmie limitovať dotknutú osobu nad nevyhnutnú mieru, resp. poskytovať protistrane neadekvátnu výhodu.

16. Na preukázanie - osvedčenie „nad mieru primeranú pomerom“ v súvislosti s obťažovaním imisiami v zásade bez ďalšieho nepostačuje len preukázanie zlého zdravotného stavu dotknutých osôb, ale v takomto prípade je nevyhnutné okrem iného aj preukázať kauzálny nexus.

Záver o absencii kauzálneho nexu umocňuje zápis z miestneho šetrenia Slovenskej inšpekcie životného prostredia zo dňa 26.10.2020 ....v čase našej ohliadky bolo zariadenie v prevádzke a nebol z komínového telesa pozorovaný žiaden tmavý dym, ... nejedná sa o zariadenie, ktoré je zdrojom znečisťovania ovzdušia, nebolo možné zo strany IŽP Košice vykonať kontrolu v zmysle zákona o ovzduší a jeho vykonávacích predpisov“ (č.l. 59 spisu).

17. Z dôvodu neosvedčenia miery obťažovania, ktorá by bola v danej veci neprimeraná, nebolo možné návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť. Uvedený záver nezmenilo ani tvrdenie žalobkýň vo vyjadrení k vyjadreniu k odvolaniu žalovaných o privolaní výjazdu Hasičského záchranného zboru dňa 18.10.2021 (po rozhodnutí súdu prvej inštancie zo dňa 02.09.2021), totižto videozáznam v trvaní 10 sekúnd bez ďalšieho nepreukazuje intenzitu zadymenia nad mieru primeranú pomerom. Krátkym videom je skôr naopak podporený záver Slovenskej inšpekcie životného prostredia, že „zvýšenú tmavosť dymu mohlo spôsobiť rozkurovanie sporáka za studeného stavu do prevádzkového stavu“ (z videa práve naopak je zreteľný svetlý dym, pozn. odvolacieho súdu).

Navyše právne pomery a ich relevanciu (v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia) posudzuje súd vždy v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie (§ 329 ods. 2 CSP). Potreba ich úpravy musí byť bezodkladná, čo zahŕňa aj prvok naliehavosti a nevyhnutnosti. Samotný atribút bezodkladnosti bez ďalšieho neznamená, že ide o akútny a jednorazový stav. Potreba upraviť pomery môže byť bezodkladná a pretrvávať aj po určité časové obdobie. Vzhľadom na to je pre súd rozhodujúce výlučne kritérium splnenia zákonných podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

18. Vzhľadom na žalobný petit vo veci samej bude potrebné skúmať, či imisie spôsobené predmetným zásahom, prekračujú mieru primeranú pomerom. Žalobkyne teda neosvedčili pre potreby nariadenia neodkladného opatrenia, že práve užívaním a prevádzkou pece na tuhé palivá nachádzajúcej sa v priestoroch rodinného domu žalovaných, dochádza k zhoršeniu ich nepriaznivého zdravotného stavu a je tu nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy na zdraví žalobkýň. Argumentácia rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Cdo/126/2007 zo dňa 30.04.2008 neaprobuje vo všeobecnosti univerzálne opodstatnenosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v prejednávanej veci a to nielen z dôvodu iných skutkových okolností, ale aj z dôvodu, že uvádzané rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky preskúmavalo rozsudok Krajského súdu v Bratislave, pričom toto konanie je konaním o nariadenie neodkladného opatrenia. Nepochybne okresný súd pri rozhodovaní o veci samej zohľadní argumenty aj v uvedenom rozhodnutí.

19. Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne. O nároku na náhradu trov konania o nariadenie neodkladného opatrenia, vrátane odvolacích trov bude rozhodnuté v konaní vo veci samej.

20. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy ( § 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Strany, ktorým sa ukladá povinnosť, môžu podať žalobu vo veci samej. Konanie vo veci samej sa môže týkať aj nárokov na navrátenie do pôvodného stavu alebo nárokov na náhradu škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia. Súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší rozhodnutím, ktorým žalobe vo veci samej vyhovel.